

רמח"ל דעת תבונות

(יח) אמר השכל: מה שנוכל להשיג [2] בענין זה הוא, כי האל ית"ש הוא תכלית הטוב ודאי. ואמנם, מחק הטוב הוא להיטיב, וזה הוא מה שרצה הוא ית"ש – לברוא נבראים כדי שיוכל להיטיב להם [3], כי אם אין מקבל הטוב – אין הטבה. ואמנם, כדי שתהיה ההטבה הטבה שלימה, ידע בחכמתו הנשגבה שראוי שיהיו המקבלים אותה – מקבלים אותה ביגיע כפם, כי אז יהיו הם בעלי הטוב ההוא, ולא ישאר להם בושת פנים בקבלם הטוב, כמי שמקבל צדקה מאחר. ועל זה אמרו (ירושלמי ערלה פרק א, הלכה ג) [4]: "מאן דאכיל דלאו דיליה בהית לאסתכולי באפיה".

רוח חיים להר"ח מוולאזין אבות פ"א מ"ג

ונעמיק עוד להשכיל בזה, כי הנה אחרי אשר עיקר כוונת הכריאה היא להיטיב לברואיו, וא"כ לפי זה יתכן כי העבודה היותר חשובה ומקובלת תהיה על מנת לקבל פרס, כי יעבוד על מנת שייטיב לו שיגיע מזה נחת רוח לפניו ית"ש. אך באמת אם מכוין בעבודתו שיגיע לו שכר, וכוונתו רק כדי שיגיע מזה נחת רוח לה' ית"ש, כהטיבו עם ברואיו חלף עבודתם, וזהו העבודה המצולה. אכן אם מכוין הוא להנאתו, היא העבודה הפחותה שהזהירנו מזה, והבחינה לזה אם יאמרו לו עבוד על מנת שייטיב לחבריו כי הלא מטובת חבריו יבוא ג"כ הנחת רוח להשי"ת, והוא לא ירצה בזה כי אם שיגיע הטוב לו לעצמו. וא"כ אין רצונו כי אם לטובת עצמו ולא למלאות בזה רצון בוראו ית"ש. אבל אם ירצה באמת לעבוד כדי שייטיב לחביריו ויבוא מזה נחת רוח להשי"ת, אם חסיד כזה יעבוד על מנת לקבל פרס, זה הוא העבודה הגבוהה העולה היא למעלה, כי זה הכוונה בברואיו לטוב להם.

ובזה יובן מאמר חז"ל (סוטה יד.), דרש ר' שמלאי מפני מה נתאווה משה רבינו ע"ה לכנס לארץ וכי לאכול מפריה הוא צריך וכו'. אלא כך אמר משה הרבה מצות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל כו'. אמר לו הקב"ה כלום אתה מבקש אלא שכר כו'. ולכאורה יפלא הלא במצותיו חפץ מאוד ולא בשכר מצותיו, ומשה רבינו ע"ה רצה רק המצות, ומה השיב לו שיתן לו השכר. אמנם כן הוא לפי מדרגתו של משה רבינו ע"ה, שמצינו שרצה להפסיד ב' העולמות עוה"ז ועוה"ב, למען זכות את ישראל שייטיב להם ויבוא נחת רוח להשי"ת. ואצל עובד כזה עיקר העבודה היא על מנת לקבל פרס, ולכן הביאו שם בגמ' זה הלשון על משה רבינו ע"ה, לכן אחלק לו ברכים ואת עצומים יחלק שלל. כי כוונתו היתה כנ"ל, וכי הערה למות נפשו, יעו"ש בגמרא ותשכיל דעת. אבל אצלינו אשר רחוקים אנחנו מהמדרגה זו הגבוהה, לכך אצלינו המוכרח לעבוד שלא על מנת לקבל פרס.^{טו}

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON